

LEGĂMÂNT & DIALOG

DESCOPERĂ CREDINȚA –
UN STUDIU AL PERICOPEI CU RABINUL SACKS

Traducere: Magda Zucker

Cum să nu argumentezi?

Korach 5780

Korach a fost înghițit de pământ, însă spiritul său trăiește în continuare, în cel mai neașteptat loc – universitățile britanice și americane.

Korach a fost întruchiparea pentru ceea ce înțelepții numeau o contradicție care *nu* este în beneficiul Cerurilor. Ei l-au pus în contrast cu școlile lui Hillel și Shammai, care se contraziceau de dragul Cerurilor.¹ Diferența dintre aceștia, conform lui Bartenura, este că o dezbatere în folosul Cerurilor *este o dezbatere în folosul adevărului*. O contradicție care nu este în folosul Cerurilor este *o contradicție pentru victorie și putere*, iar acestea sunt două lucruri foarte diferite.

Korach și susținătorii săi proveneau din trei grupuri diferite. Korach era din tribului lui Levi. Datan și Aviram proveneau din tribul lui Reuben. Și mai erau 250 de lideri din diferite triburi. Fiecare dintre aceștia avea o anumită doleanță.² Cei 250 lideri erau nemulțumiți de faptul că rolurile de conducere le-au fost revocate după incidentul vițelului de aur și au fost în schimb atribuite tribului Levi. Datan și Aviram se simțeau nedreptățiți pentru că tribul lor - descendenți ai primului născut al lui Iaacov – nu a primit un statut special. Răspunsului lui Moshe pentru Korach “Acum vrei să obții și preoțimea... Cine e Aaron ca să cârtești împotriva lui?” – demonstrează dorința lui Korach de a deveni Cohen, cel mai probabil Cohen Gadol, Mare Preot, în locul lui Aaron.

Cele trei grupuri nu aveau nimic în comun, cu o singură excepție, voiau să fie conducători. Fiecare dintre ei își dorea o poziție mai înaltă, sau cu un mai mare prestigiu decât cea pe care o deținea la acel moment. Cu alte cuvinte, doreau putere. Aceasta nu era o contradicție în beneficiul Cerurilor.

Textul ne oferă o imagine clară a modului în care acești rebeli înțelegeau leadership-ul. Revendicarea lor împotriva lui Moshe și Aaron era “*de ce v-ați așezat pe voi înșivă deasupra*

¹ [Mishnah Avot 5:17](#)

² Aceasta este o combinație a părerilor lui Ign Ezra și Ramban.

adunării Domnului?” Ulterior, Datan și Aviram îi spun lui Moshe “Și acum *vrei să și domnești peste noi!*”

Ca o regulă generală: dacă vrei să înțelegi resentimentele, ascultă care sunt lucrurile de care oamenii îi acuză pe ceilalți și vei descoperi ce își doresc de fapt. Așadar, de exemplu, de-a lungul secolelor numeroase imperii i-au acuzat pe evrei că vor să domine lumea. Evreii nu și-au dorit niciodată să domine lumea. Spre deosebire de alte civilizații cu o istorie îndelungată, evreii nu au creat niciodată și nici nu au încercat să creeze un imperiu. În schimb, cei care au adus aceste acuzații evreilor aparțineau unor imperii care începeau să se prăbușească. Aceștia își doreau să domine lumea, însă știau că nu pot face asta și atribuiau dorința lor evreilor (procesul psihologic cunoscut sub denumirea de atribuire și proiecție este cel mai important fenomen pentru a înțelege antisemitismul).³ Acela a fost momentul când au fost create miturile antisemite, cel mai clasic dintre acestea fiind protocoalele înțelepților Sionului, inventat de scriitori și propagandiști din Rusia Țaristă, în ultimele etape ale declinului său.

Ceea ce își doreau răzvrățiții este exact ceea ce le atribuiau lui Moshe și Aaron, o formă de leadership necunoscută în Tora și complet incompatibilă cu valoarea esențială pe care le avea Moshe și anume modestia. Ei voiau să “se așeze deasupra” adunării Domnului și să “domnească peste” popor. Ei voiau putere.

Ce faci atunci când ceea ce cauți nu este adevărul, ci puterea? Ataci nu mesajul, ci mseagerul. Încerci să distrugi poziția și credibilitatea celor cărora te opui. Încerci să îi lași fără voce pe oponentii tăi. Asta este ceea ce Korach și susținătorii lui au încercat să facă.

Modul explicit în care au făcut acest lucru a fost să-l acuze pe Moshe că s-a pus el însuși deasupra congregației, transformând leadershipul în domnie.

Din răspunsul lui Moshe putem deduce că au făcut și alte afirmații. El a spus “Nu am luat nici măcar un măgar de la ei, și nici nu am nedreptățit pe nimeni.”, sugerând că ei l-au acuzat de abuzul poziției sale pentru câștigul personal, însușindu-și pe nedrept proprietatea poporului. El a spus “Iată cum veți ști că Dumnezeu m-a trimis să fac toate acestea și nu a fost ideea mea”, sugerând că a fost acuzat că ar fi inventat anumite instrucțiuni sau porunci, atribuindu-i-le lui Dumnezeu, când de fapt ideile ar fi fost ale lui.

Cea mai neobișnuită acuzație este cea adusă de Datan și Aviram: “Nu este suficient că ne-ai luat *dintr-o țară în care curge lapte și miere ca să murim în sălbăticie?*” Acesta este precursorul conceptelor vremurilor noastre: fake news, fapte alternative, post-adevăr. Acelea erau, în mod evident, minciuni, însă ei au știut că dacă le vor repeta suficient de des și la momentele potrivite, unii vor ajunge să le creadă.

Nu există nici cea mai mică încercare de a stabili problemele reale: o structură de conducere, unde mocnește nemulțumirea Leviților, Reubeniților și altor șefi de triburi; o generație care și-a pierdut speranța de a mai ajunge în Tărâmul Făgăduinței; și orice altceva care îi mai nemulțumea pe oameni. Existau probleme reale, însă cei care se răzvrăteau nu erau interesați de adevăr. Ei voiau putere.

³ Vezi Vamik Volkan, *The Need to have Enemies and Allies* (1988).

Scopul lor, din câte putem judeca din text, era să îl discrediteze pe Moshe, să îi distrugă credibilitatea, să ridice îndoieli printre oameni dacă el cu adevărat își primea instrucțiunile de la Dumnezeu și să îi mânjească caracterul, făcând imposibil ca acesta să mai poată conduce în viitor, sau cel puțin să se vadă nevoit să capituleze în fața cerințelor celor care se răzvrăteau. Atunci când te cerți de dragul puterii, adevărul nu intră deloc în discuție.

Contradicțiile care nu sunt în beneficiul Cerurilor au reapărut și în vremurile noastre sub forma unei culturi care folosește Social Media pentru a transforma oamenii în non-persoane, atunci când au făcut ceva greșit – uneori cu adevărat greșit (spre exemplu agresivități sexuale), uneori ceva ce nu era decât contrar modei de la acel moment. Ceea ce este în mod special îngrijorător, este practica din ce în ce mai răspândită de a refuza sau retrage un loc universitar unei persoane ale cărei opinii sunt considerate ofensive de către unele grupuri (de cele mai multe ori minoritare).

Astfel că în Martie 2020, chiar înainte ca universitățile să se închidă din cauza crizei Coronavirusului, Selinei Todd, Profesor al Universității Oxford, i-a fost refuzat dreptul de a susține prezentarea pe care era programată să o aibă la Festivalul Internațional al Femeilor la Oxford. O cercetătoare de seamă a vieții femeilor a fost considerată transfobică, o acuzație pe care o neagă. Aproximativ în aceeași perioadă, UN Women Oxford UK Society, a anulat o prelegere a fostului Ministru de Interne, Amber Rudd, cu o oră înainte de momentul când trebuia să aibă loc.

În 2019 Cambridge University Divinity School a anulat invitația oferită profesorului în psihologie canadian Jordan Peterson. Uniunea Studenților a Universității Cambridge a anunțat: “Munca și perspectivele sale nu sunt reprezentative pentru grupul studenților, astfel că nu considerăm că vizita sa ar avea o contribuție valoroasă pentru universitate, ci una care ar fi în opoziție cu principiile universității.” Cu alte cuvinte, nu ne place ce are de spus. Toate aceste 3 cazuri și altele asemănătoare în ultimii ani, sunt rușinoase și o trădare a principiilor universitare.

Sunt exemple contemporane de contradicții ce nu sunt în beneficiul Cerurilor. Se referă la a abandona căutarea adevărului în favoarea urmării victoriei și puterii. Ele discreditează și amuțesc vocea - anulând - individul. O universitate este, sau ar trebui să fie, căminul dezbaterilor în beneficiul Cerurilor. Este locul unde mergem pentru a participa la o căutare colaborativă a adevărului. Ascultăm perspective diferite de ale noastre. Învățăm să ne apărăm convingerile. Înțelegerea noastră se aprofundează și creștem intelectual. Învățăm ce înseamnă să ne pese de adevăr. Căutarea puterii are un loc, însă acela nu este acolo unde cunoștințele își au căminul.

Din acest motiv înțelepții au contrastat pe Korach și susținătorii săi cu școlile lui Hillel și Shammai:

Timp de trei ani a avut loc o dispută între Shammai și Hillel. Primul afirma: “Legea este de partea perspectivei noastre”, iar cel din urmă insista : “Legea este de partea perspectivei noastre”. Apoi o voce din ceruri (*bat kol*) a anunțat “Și acelea și acestea sunt cuvintele Dumnezeului viu, însă legea este în concordanță cu școala lui Hillel.”

Din moment ce “Și acelea și acestea sunt cuvintele Dumnezeului viu”, de ce școala lui Hiller era îndreptățită ca legea să fie stabilită în concordanță cu deciziile lor? Pentru că erau binevoitori și modești, au studiat atât deciziile lor, cât și pe cele ale școlii lui Shammai și au fost într-atât de modești încât au menționat mai întâi învățăturile școlii lui Shammai și abia apoi pe ale lor. ⁴

Acesta este un portret superb al idealului rabinic: învățăm ascultând perspectivele oponentilor noștri, uneori chiar înainte de cele care ne aparțin. **Consider că ceea ce se întâmplă în universități, transformarea căutării adevărului într-o căutare a puterii, demonizându-i și amuțindu-i pe cei cu care nu suntem de acord, este fenomenul Korach al vremurilor noastre și unul foarte periculos. Un vechi motto Latin spune că pentru a asigura dreptatea *audi alteram partem*, “ascultă și cealaltă parte”. Căci ascultând și cealaltă versiune putem pași pe calea adevărului.**

Shabat Shalom.

Pentru mai multe articole ale Rabinului Sacks, vă invităm să vizitați www.rabbisacks.org

© Rabbi Sacks • Toate drepturile sunt rezervate
Biroul Rabinului Sacks este susținut de *The Covenant & Conversation Trust*

⁴ Talmudul Babilonian Eruvin 13b.